

Prace kosiarką rotacyjną

Przejazd z kosiarką w położeniu transportowym.

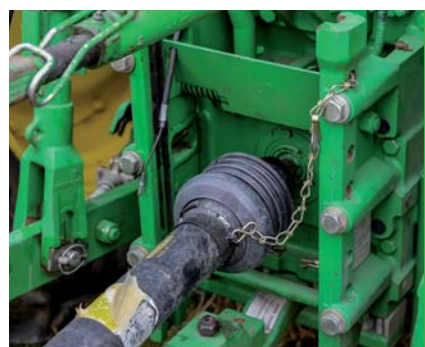

Fartuch ochronny kosiarki nie może być uszkodzony.

Ostona przekładni napędowej kosiarki.

Przygotowanie do przejazdu transportowego.

Ostona wału zabezpieczona przed obracaniem się łańcuszkiem przypiętym do nieruchomej części ciągnika.

SPRAWDŹ WARUNKI PRACY

**JEŻELI
NA JAKIEŚ PYTANIE
ODPOWIESZ „NIE”,
ZASTANÓW SIĘ
I PODEJMIJ
NIEZBĘDNE DZIAŁANIA,
ABY TWOJA PRACA
BYŁA BEZPIECZNA.**

- Czy jesteś ubrany w odzież roboczą i buty z podeszwą antypoślizgową i podnoskiem?
- Czy znasz instrukcję obsługi kosiarki i stosujesz zasady jej bezpiecznej obsługi?
- Czy masz wymagane uprawnienia do kierowania kosiarką rotacyjną i znasz przepisy ruchu drogowego oraz przepisy transportowe?
- Czy kosiarka wyposażona jest w wymagane osłony napędu oraz nieuszkodzony fartuch ochronny?
- Czy wał przegubowo-teleskopowy ma na całej długości osłonę z łańcuszkami zabezpieczającymi ją przed obracaniem?

Odzież robocza i ochronna

- Do prac przy obsłudze kosiarki może przystąpić rolnik ubrany w odzież roboczą. Poły bluzy lub koszuli należy zapiąć, a mankiety rękawów nie mogą luźno zwisać. Powinien także założyć:
  - czapkę na głowę tak, żeby zakryć włosy lub je spiąć;
  - buty pełne z podeszwą antypoślizgową i podnoskiem chroniącym palce stóp;
  - rękawice ochronne przy pracach związanych z eksploatacją kosiarki, takich jak: demontaż i montaż noży;
  - okulary ochronne przy ostrzeniu noży.
- W zależności od warunków pracy zestaw, który tworzy ciągnik z kosiarką, emituje hałas. Może on przekraczać najwyższe dopuszczalne natężenie (NDN), czyli poziom 85 dB (decybeli) na stanowisku operatora ciągnika (nawet, jeśli ciągnik jest wyposażony w kabinę).
- W takim przypadku rolnik powinien stosować środki ochrony słuchu, jeśli wynika to z instrukcji obsługi.
- Aby zmniejszyć poziom hałasu, jaki może dochodzić do uszu operatora, drzwi kabiny ciągnika powinny być zamknięte.

Bezpieczeństwo eksploatacji kosiarki

- Przed przystąpieniem do pracy operator kosiarki powinien zapoznać się z:
  - instrukcją bezpiecznej eksploatacji kosiarki oraz

z jej konserwacją i regulacją, a także z instrukcją obsługi ciągnika rolniczego;

- instrukcją dołączoną do wała przegubowo-teleskopowego;
- napisami ostrzegawczymi – nalepkami, które powinny być zawsze czytelne. Szczególnie niebezpieczne miejsca na kosiarce oznaczone są żółtymi znakami z napisami ostrzegawczymi.

Agregowanie maszyny

- Przed rozpoczęciem pracy należy zawsze sprawdzić stan techniczny kosiarki i ciągnika, zwłaszcza układ jezdny ciągnika, osłonę kosiarki, w tym fartuch ochronny (osłona brezentowa powinna być nieuszkodzona) oraz noże i ich obsadę.
- W razie potrzeby dla zachowania równowagi należy obciążyć przednią oś ciągnika.
- Podczas łączenia nikt nie powinien znajdować się pomiędzy ciągnikiem a kosiarką.
- Po precyzyjnym podjechaniu tyłem do maszyny i unieruchomieniu ciągnika, należy połączyć ciągnik z maszyną – najpierw ciągną dolne, a potem ciągną górne, zabezpieczyć sworznie zawleczkami i sprawdzić poprawność połączeń.

Przejazd transportowy z kosiarką po drogach publicznych

- Przejazd może odbywać się po ustawieniu kosiarki w pozycji transportowej, nawet na krótkiej odległości.

- Z tyłu kosiarki należy umieścić trójkątną tablicę wyróżniającą pojazd wolno poruszający się oraz tablicę z lampami zespolonymi i światłami odbłaskowymi (jeśli te na ciągniku są niewidoczne)¹.
- Przed ruszeniem należy zawsze upewnić się, czy w pobliżu ciągnika i kosiarki nie znajdują się niewidoczne z miejsca operatora osoby, np. dzieci.
- W czasie przejazdu transportowego z maszyną, która jest uniesiona, dźwignia sterowania podnośnika hydraulicznego musi być zawsze zabezpieczona przed opuszczeniem.
- Jadąc po drodze publicznej, należy stosować się do przepisów ruchu drogowego i transportowych.
- Kierujący ciągnikiem rolniczym jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo, tak by ułatwić wyprzedzenie innym pojazdom².

Praca z wałem przegubowo-teleskopowym

- Kosiarka może być podłączona do ciągnika tylko przy użyciu właściwie dobranego wału przegubowo-teleskopowego, wyposażonego w sprzęgło jednokierunkowe i w osłony zabezpieczone za pomocą łańcuszków przed obracaniem się.
- Wał przegubowo-teleskopowy można dołączać i odłączać tylko przy wyłączonym WOM i wyłączonym silniku ciągnika. Należy także pamiętać, żeby wyjąć ze stacyjki kluczyk oraz zaciągnąć hamulec postojowy.
- Po zamontowaniu wału trzeba sprawdzić, czy jest właściwie osadzony. W tym celu trzeba spróbować ściągnąć go z wału odbioru mocy (WOM) ciągnika i wału przejęcia mocy (WPM) maszyny.
- Przed włączeniem wału odbioru mocy należy upewnić się, że wybrana prędkość obrotowa wału odbioru mocy ciągnika odpowiada dopuszczalnej prędkości obrotowej kosiarki.
- Zabrania się przeciążania wału i maszyny oraz gwałtownego załączania sprzęgła.
- Przed uruchomieniem wału należy upewnić się, czy kierunek obrotów WOM jest właściwy.
- Przed włączeniem wału należy także upewnić się, czy nikt nie znajduje się w strefie pracy wału przegubowo-teleskopowego.
- Wzbronione jest przechodzenie nad wałem i pod wałem, a także stawanie na nim.

- Wał przegubowo-teleskopowy powinien być podłączony do ciągnika tylko na czas pracy kosiarki. Podczas transportu i przy wykonywaniu jakichkolwiek czynności obsługowych wał powinien być odłączony od WOM ciągnika (lub przynajmniej jego jedna końcówka od strony WOM ciągnika).
- Należy pamiętać o nasmarowaniu poszczególnych części wału zgodnie z instrukcją znajdującą się na osłonie.
- Szczególną uwagę trzeba zwrócić na te miejsca, w których części ruchome mają kontakt z osłoną.

Praca maszyną

- Wszelkie elementy do zdalnego sterowania lub elementy nastawne typu ciągnia, linki czy łańcuchy należy założyć w taki sposób, aby nie wykonywały niezamierzonych ruchów podczas pracy, manewrowania oraz transportu.
- **Niedopuszczalne jest używanie kosiarek rotacyjnych w odległości mniejszej niż 50 m od osób postronnych.**
- Ważne, żeby przed rozpoczęciem pracy wyregulować bezpiecznik przeciążeniowy kosiarki, wysokość koszenia oraz kąt ustawienia zespołu tnącego do kierunku jazdy.

Koszenie

- Przed rozpoczęciem pracy należy obejrzeć miejsce pracy i usunąć nietrwałe przeszkody (np. kamienie, szkło).
- W przypadku koszenia traw w miejscu, gdzie mogą znajdować się osoby postronne, teren należy zabezpieczyć przed przypadkowym zbliżeniem się tych osób.
- Szczególną ostrożność należy zachować podczas pracy w pobliżu dróg i jezdni.
- Kosiarka może być uruchomiona tylko wtedy, gdy wszystkie urządzenia ochronne są umiejscowione w położeniu ochraniającym.
- Maszynę można uruchomić wyłącznie w położeniu roboczym, gdy jest opuszczona.
- Do prac związanych z koszeniem należy używać ciągnika wyposażonego w kabinę dla kierowcy.
- Koszenie można rozpocząć po osiągnięciu nominalnej prędkości obrotowej WOM ciągnika.

- Stanowisko operatora można opuścić po rozłączeniu napędu, wyłączeniu silnika, zaciągnięciu hamulca ręcznego, opuszczeniu maszyny na podłoże i po zatrzymaniu się wszystkich wirujących elementów maszyny.
- Do wykaszania traw poboczny dróg, rowów, skarp i grobli melioracyjnych można używać kosiarek dostosowanych konstrukcyjnie do tych prac.
- Przed usunięciem zapchania należy zatrzymać zestaw, wyłączyć silnik ciągnika, wyjąć kluczyk ze stacyjki, a potem zaciągnąć hamulec, odczekać chwilę i dopiero wtedy usunąć awarię.

Demontaż i montaż noży tnących oraz ich ostrzenie

- Podczas wymiany noży silnik ciągnika musi być wyłączony, a kluczyk wyjęty ze stacyjki. Wał przegubowo-teleskopowy, łączący kosiarkę z ciągnikiem, musi być odłączony.
- Do demontażu i montażu noży tnących należy używać rękawic zabezpieczających przed skaleczeniem, a do ich ostrzenia dodatkowo okularów ochronnych.

Czyszczenie, regulacje i konserwacja oraz naprawy

- Codziennie po zakończeniu pracy należy maszynę, jak i wał oczyścić z resztek roślinnych, brudu i błota. Należy dbać o stan fartucha ochronnego.
- Usuwanie pozostałości, czyszczenie – może być wykonywane jedynie przy wyłączonym napędzie kosiarki, unieruchomionym silniku ciągnika i wyjętym ze stacyjki kluczyku.
- Przy naprawie kosiarki uniesionej na TUZ konieczne jest zabezpieczenie jej przed opadnięciem za pomocą podpory lub łańcucha.

Dobre praktyki

- Dobrą praktyką jest, żeby operator kosiarki:
  - pamiętał o apteczce pierwszej pomocy, która powinna znajdować się w ciągniku,
  - miał przy sobie telefon komórkowy, który po-

zwoli na szybkie wezwanie pomocy w razie nagłej potrzeby,

- zamykał drzwi i okna kabiny ciągnika w celu zmniejszenia poziomu hałasu,
- w razie nasłonecznienia stosował okulary przeciwsłoneczne,
- robił przerwy w pracy, by zregenerować swoje siły,
- nie zapominał o piciu płynów bogatych w sole mineralne, zwłaszcza podczas upałów.

Nie wolno!

- **Uruchamiać maszyny dzieciom, osobom nietrzeźwym lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.**
- **Zbliżać się do pracującej kosiarki na odległość mniejszą niż 50 m.**
- **Unosić maszyny na podnośniku hydraulicznym ciągnika przy włączonym napędzie i obracających się bębnach.**
- **Pracować kosiarką z uszkodzonym lub podniesionym fartuchem.**
- **Transportować kosiarki z nieodłączonym wałem przegubowo-teleskopowym.**
- **Przewozić na maszynie osób i zwierząt, ani transportować jakichkolwiek materiałów.**
- **używać kosiarek rotacyjnych na terenach kamienistych i takich, na których znajdują się przeszkody trwałe.**
- **pracować kosiarką podczas jazdy do tyłu.**

Szczególne okoliczności

- W związku z koszeniem traw wykonywane są także prace związane z prasowaniem siana i jego transportem. Warto więc przeczytać kartę pt. „Prace prasą do słomy” i kartę pt. „Prace transportowe”.

¹ § 52 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2013, poz. 951);

² art. 24 ust. 6 ustawy prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012, poz. 1137).